

Koós Olga, Mint Kezdő Balerina



Ezen a képen 20 éves vagyok. Egy fotós szeretett volna készíteni rólam képet, ezért készült. A fotós nevét már nem tudom.

Engem balettre íratott be anyám. Nem csak ezért a bizonyos nagyratörő vágyaiért, hanem azért is, mert nagyon rossz gerincem volt, illetve neki volt eredendően, és én ezt szépen genetikusan örököltem. Ez volt egy jó ürügy arra, hogy elmehessek balettet tanulni. Ez egy életre szóló, nagyon nagy szenvedély lett. Nádasi Ferenc balettmesterhez kezdtem járni. Először egy Feld Rózsi [balettiskolája a mai Vidám Színpad helyén működött, az 1920-30-as években.- A szerk.] által vezetett, kis "gyerekkényeztető" balettiskolában kezdtem, de aztán egy komolyabb helyet kerestem anyám. Helyileg ez a mai balett intézetben volt, a Dexner palotában, az Operával szemben. Az első emelet, ami az Andrássy útra nyílt, ez volt a Nádasi mester lakása és a baletterme. Az egész emelet az övé volt. Ott volt két öltöző, meg egy fürdőszoba, de azt nem nagyon használtuk, mert mindenki hazajárt fürödni, hanem csak mosdónak, és volt egy nagy balett terem tükörrel, rudakkal, úgy ahogy azt kell. Hogy ő ezt bérelte, vagy az övé volt-e, azt én már nem tudom. Általában bérelték akkor a lakásokat. Nádasi nem volt zsidó, így könnyebben vészelte át a háborút. Felesége is táncos volt, a gyereke később született, egy lány, ő most 64 éves. Az hogy mi zsidók vagyunk, ez soha nem merült fel nála, az utolsó percig sem. Gondolati atrocitás sem ért soha itt engem. Ő biztos tudta, hogy mi zsidók vagyunk. Annyira másról szólt akkor az élet. Itt fel nem merült ez. Itt minden a munkáról, a tehetségről, a szorgalomról szólt. Mi halálosan imádtuk a mestert. Róla és a feleségéről csak pozitívumokat tudok mondani, az egész fiatalságomat meghatározta. Nekem olyan boldog fiatalkorom volt.

Tíz éves lehettem akkor, amikor odakerültem. Ez életem és ifjúságom nagy élménye volt. Ez egy fantasztikus közösség volt, egy fantasztikus mesterrel, akit úgy imádtunk, hogy vasárnap, amikor nem volt óra, akkor is elsétáltunk az ablaka alatt, és szerelmesen fölneztünk. A kolleginák, akikkel akkor odajártunk, szétszéledtek a világban. Ki Ausztráliába, ki Amerikába ment. Az egyik közülük, aki nekem legszorosabb barátnőm volt, az Olaszországban él, Forgács Judit, akivel a mai napig egyfolytában kapcsolatban vagyok. Ő 18 évesen ment el. Ő is zsidó lány volt természetesen. Ez úgy alakult, hogy a Nádasi az operai balerinákkal, a "hivatalos" balerinákkal is foglalkozott, akinek neve Ottrubay Melinda, Erőss Éva, Patócs Kató és Csinady Dóra voltak. Dóra egyébként a háború után, nagyon híres balerina lett. Ezek nagy nevek voltak akkor a balettben. A délelőtti operai tréning mellett, a délutáni magánórákhoz is átjártak a Nádasihoz. Mi meg jártunk civilek. Ez a két csapat, ahol az egyikben egy sem volt zsidó lány, míg a másikban szinte csak zsidók voltak, nem kötöttünk nagy barátságokat, de nagy szimbiózisban volt egymással. Nem volt soha semmilyen antiszemita megnyilvánulás, még véletlenül sem. Egy héten háromszor volt próba. Koradélután kezdődött, és másfél óra volt egy alkalom. Úgy vártuk ezeket az órákat, mint a messiást. Imádtuk a mestert, és rajongtunk érte. Ez a gyerekkori élmény, meghatározta az egész életemet, meg természetesen a gimnázium.

A balett a háborúig tartott, egész addig, amíg lehetett.